Należność pocztowa uiszczona ryczałtem

SZKOŁA NIEDZIELNA

PRZEWODNIK
DLA NAUCZYCIELI SZKÓŁ NIEDZIELNYCH

Rok II (VII) Warszawa, Styczeń 1939 Nr. 1

Redaktor i wydawca w imieniu Zrzeszenia Szkół Niedzielnych w Polsce:
Ks. Dr Emil Jelinek, Warszawa 32, Marymoncka 1c m. 117, tel. 12-79-40

Prenumerata rocznie 3 zł., **P. K. O. Nr. 16.161**, Ks. Jelinek, Warszawa.

Współpracują: Ks. Super. St. Skierski, Ks. Super. Gen. Dr K. Kurnatowski. Ks. G. P. Warfield, Ks. Ed. Chambers, Ks. Radca K. Kotula, Ks. major K. Banszel Ks. M. Parsons, Ks. L. Zaunar, Ks. L. Jesaków, Ks. A. W. Kurzawa, Ks. P. Dilis, Ks. A. Piasecki, misjonarz G. Schwartz, Inż. L. Szenderowski, Dyr. C. Jordan, Ks. T. Wojak i p. R. Lawrence,

Chrystus naszym przewodnikiem.

Za Nim pójdziemy w Nowym Roku ścieżką nowego życia.

(Obrazek i hasło ostatniej konferencji Światowego Związku Szkół Niedzielnych w Oslo w r. 1936).

OD REDAKCJI

Z pomocą Bożą wkraczamy w drugi rok naszego wydawnictwa, które acz powoli jednak stale zyskuje sobie popularność wśród szerokich warstw ewangelickich bez różnicy wyznania. Szereg osób, instytucyj, związków i ugrupowań religijnych zrozumiały potrzebę takiego wydawnictwa w naszym kraju i pośpieszyły z materialną pomocą, umożliwiając nam podjęcie się tej zbożnej, a jak wierzymy i błogosławionej pracy. Za ofiarność tę składamy serdeczne dzięki i jednocześnie prosimy o dalszą pomoc i na przyszłość.

Pracę swoją prowadzić będziemy w dalszym ciągu na dotychczasowym poziomie, wzbogacając w miarę możności ilustracyjną szatę naszego pisma. W pierwszym numerze drugiego roku naszego wydawnictwa rozpoczynamy nowy cykl lekcyjny poświęcony Biblii, który zajmie nam nieledwie całe pierwsze półrocze. W drugiej połowie roku przystąpimy do omówienia w naszych lekcjach cyklu starotestamentowego. W ten sposób w okresie dwuletnim opracujemy cztery wielkie cykle lekcyjne, stanowiące pewną logiczną całość: 1) życie Jezusa, 2) życie ap. Pawła, 3) Biblia i 4) historie starotestamentowe.

Oprócz materiału lekcyjnego będziemy zamieszczać w dalszym ciągu artykuły informacyjne. W tym celu prosimy o nadsyłanie krótkich sprawozdań z terenu. Prosimy również o czynną współpracę przez nadsyłanie wiadomości, krótkich artykułów i rozmyślań, które chętnie będziemy zamieszczać. Począwszy od niniejszego numeru wprowadzamy do naszego pisma nową rubrykę ilustracyjną pod nazwą „Jak się gdzie dzieci bawią i jak mieszkają".

Wszystkich naszych miłych Czytelników i Sympatyków prosimy o zjednywanie nam nowych prenumeratorów i podawanie nowych adresów, na które moglibyśmy wysłać egzemplarze okazowe.

Wszystkim z głębi serca życzymy:

NAJPOCZYTNIEJSZA KSIĘGA ŚWIATA

Słowo „Biblia" jest pochodzenia greckiego i znaczy „księga". Słowa tego użył na oznaczenie Pisma św. po raz pierwszy Chryzostom (zmarły w r. 407). Słowo „Biblia" znaczy więc „księga", ale

nie jak każda inna zwykła książka, bo takiej drugiej nie ma na świecie, gdyż „księga" ta zawiera Słowo Boże.

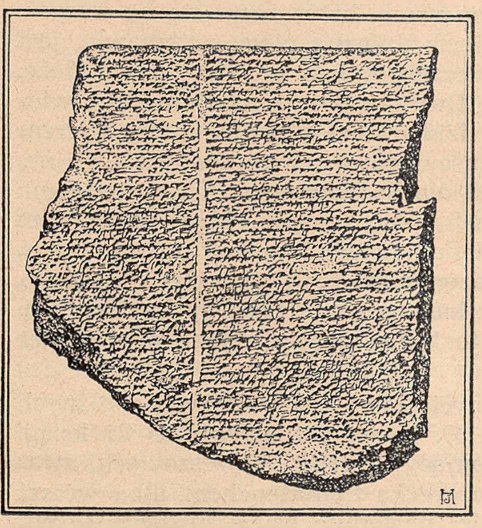
Słowo „Pismo św." oznacza pismo, które różni się od wszystkich innych pism tym, że ten Duch, który z niego przemawia, jest to Duch Boży, Duch żywota wiecznego. Jest to więc Słowo Boże, które prorocy, apostołowie i inni Duchem Bożym natchnieni i oświeceni mężowie napisali, a które dziś jeszcze poszczególnym wierzącym i całemu Kościołowi Chrystusowemu służy za źródło wiary i życia. W tym sensie Pisma św. jest dla nas **kanonem**, t. j. prawidłem, normą. Mówimy więc o księgach kanonicznych, które służą nam za prawidło, normę wiary i życia, albowiem jesteśmy przeświadczeni nie tylko o boskim ich pochodzeniu, ale też i o boskiej ich zawartości, w odróżnieniu od ksiąg niekanonicznych czyli apokryficznych, t. zn. skrytych, tajemnych; są to tylko ludzkie księgi, a nie przez Ducha św. natchnione.

Biblia jest to zbiór 66 różnych ksiąg, pochodzących z różnych epok. Stary Testament zawiera 39, Nowy Testament zaś 27 ksiąg. Porządek tych ksiąg jest następujący: 5 ksiąg Mojżeszowych, zwanych stąd Pięcioksiągiem albo z grecka Pentateuchem, albo wreszcie Zakonem Mojżeszowym. Dalej następują księgi historyczne począwszy od księgi Jozuego a skończywszy na księdze Estery, dalej księgi poetyckie od księgi Hioba aż do Pieśni nad pieśniami i wreszcie księgi prorockie od księgi Izajasza aż do księgi Malachiasza. Układ ksiąg Nowego Testamentu przypomina układ ksiąg starotestamentowych. I tak na początku są cztery ewangelie, które można nazwać biograficznymi (opisującymi życie, rozumie się, życie Jezusa). Dalej idzie księga historyczna (Dzieje apostolskie), dalej listy od listu ap. Pawła do Rzymian aż do listu Judy i wreszcie zamyka je znowu księga prorocka, Objawienie św. Jana.

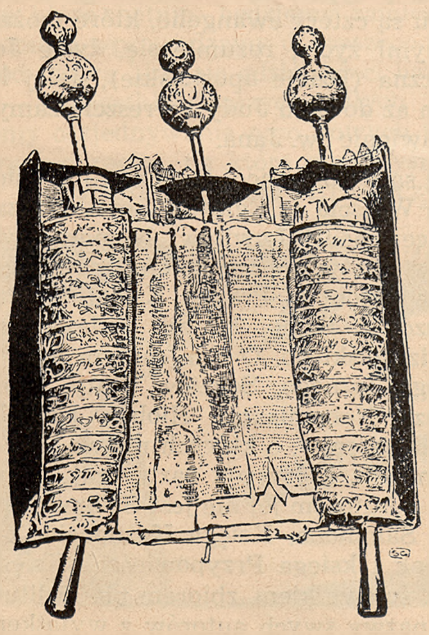
Nazwy poszczególnych ksiąg są następujące: Genezis albo księga Rodzajów, Exodus czyli księga Wyjścia (z Egiptu), Leviticus, zawierająca przepisy kapłańskich ceremonij Lewitów, Numeri czyli księga Liczb, zawierająca dane statystyczne pokoleń izraelskich, Deuteronomium czyli księga Powtórzonego Prawa. Księgi te stanowią t. zw. Pięcioksiąg Mojżeszowy. Księgi Kronik podają nam dzieje obu królestw, judzkiego i izraelskiego. O tym samym mówią również księgi Królewskie. Księga Jozuego, Sędziów, Ruty, obie księgi Samuelowe, księga Ezdrasza, Nehemiasza, Hioba, Daniela i Jonasza noszą nazwy głównych bohaterów, o których mówią. Pieśń nad pieśniami jest krótkim dramatem, który był zazwyczaj grany w czasie uroczystości weselnych. Autorem jej nie jest Salomon, ale być może ktoś z otoczenia króla Salomona. Księga Kaznodziei zawiera zbiór mądrości, podobnie jak i księga Przypowieści. Księga Psalmów jest w gruncie rzeczy śpiewnikiem, zbiorem pieśni liturgicznych. Księgi prorockie noszą nazwy swych autorów z wyjątkiem księgi Malachiasza (słowo to pochodzi od wyrazu hebrajskiego „malach", poseł, anioł. Mal. 3 : 1).

Księgi Nowego Testamentu noszą nazwy swych autorów z wyjątkiem Dziejów apostolskich, których autorem jest ewangelista

Łukasz. Listy ap. Pawła zostały nazwane podług adresatów, podobnie jak i list do Żydów.

Fragment tabliczki z napisem klinowym zawierającym babilońską opowieść o potopie. Muzeum Brytyjskie.

Zwój samarytańskiego Pięcioksiągu.

Poszczególne księgi biblijne nie powstawały naraz, jak sobie to niektórzy wyobrażają. Powstawały one stopniowo i powoli, w ciągu długich wieków jako wyraz religijnych przeżyć i doświadczeń poszczególnych autorów i pisarzy. Niektórzy z nich zaczęli zbierać stare opowieści i podania, pieśni i przypowieści, które już przedtem od dawna krążyły wśród ludu, podawane z ust do ust, z pokolenia w pokolenie. Spisywali je cierpliwie i zaopatrywali we własne uwagi i wyjaśnienia, które nieraz przy ponownym przepisywaniu dostawały się do tekstu. Niektóre z tych starych podań, szczególnie prastare prawa i relacje historyczne były zapisane pismem klinowym na kamieniach i na płaskich glinianych cegłach. Tak zebrane pojedyńcze przepisy prawne i opowiadania łączono w jedną całość i przepisywano na wyprawionych skórach koźląt i owiec.

Księgi Starego Testamentu zostały zebrane przez uczonych żydowskich w jedną całość dopiero pod koniec II wieku przed Chr., księgi zaś Nowego Testamentu, jak świadczy o tym zmarły w r. 202 po Chr. Ireneusz zostały zebrane w jedną capiero pod koniec II wieku po Chr. Nowy Testament w dzisiejszym układzie został ustalony na synodzie w Hippo Regius w r. 394, a zatwierdzony na synodzie w Kartaginie w latach 397 i 419.

Stary Testament jest napisany w języku hebrajskim; tylko nieznaczne ustępy (Dan. 2 : 4 — 7 : 28. Ezdr. 4 : 8 — 6 : 18; 7 : 12—26)

są napisane dialektem zachodnio-aramejskim, którym Żydzi posługiwali się po powrocie z niewoli babilońskiej w r. 536 przed nar. Chr. Dialekt ten był ojczystym językiem naszego Zbawiciela. Alfabet hebrajski składał się początkowo tylko z samych spółgłosek. Dopiero w 6 — 8 wieku po Chr. uczeni żydowscy zwani masoretami zaopatrzyli pismo Starego Testamentu w samogłoski w postaci kropek i kresek nad i pod literami spółgłosek, i tak np. spółgłoski **ktl** można było czytać rozmaicie: katal znaczy zabić, kittel — zamordować itd., co w wielkiej mierze utrudniało dokładne zrozumienie tekstu, (podwójne t oddaje się w pisowni hebrajskiej przez postawienie kropki w środku litery). Masoreci podzielili również dotychczas ciągły tekst Starego Testamentu na wyrazy, zdania i wiersze. Podział na rozdziały jest już dziełem uczonych chrześcijańskich, dokonanym około r. 1250. Oznaczenie wierszy liczbami nastąpiło jeszcze później.

Istnieje wiele odpisów poszczególnych ksiąg Starego Testamentu, ale niestety nie posiadamy ani jednego oryginału: wszystkie zaginęły, posiadamy tylko ich odpisy. Wśród nich są dwa najstarsze rękopisy Biblii: jeden, obejmujący księgi prorockie, pochodzi z r. 916 po Chr., drugi, obejmujący Stary Testament, pochodzi z r. 1009 po Chr.

Najstarszym przekładem St. Testamentu jest przekład grecki czyli t. zw. Septuaginta t. j. „siedemdziesiątnica". Według legendy władca egipski Ptolomeusz Filadelfus około r. 284 przed nar. Chr. wezwał z Palestyny do Aleksandrii 70 uczonych i polecił im dokonać przekładu Zakonu Mojżeszowego, stąd też pochodzi nazwa tego przekładu. Około r. 150 po Chr. Stary Testament został przetłumaczony na język syryjski; jest to t. zw. Peszito. Około r. 382 Hieronim dokonał przekładu St. Testamentu na język łaciński. Przekład ten od XIII wieku poczęto nazywać Wulgatą. Jest on po dzień dzisiejszy oficjalną Biblią Kościoła Rzymsko-katolickiego i jest on przezeń uważany za równie natchniony przez Ducha św. jak i oryginał. Przekład Lutra nie jest wprawdzie pierwszym przekładem Biblii na język niemiecki, ale jest on z niemieckich tłumaczeń pod względem językowym najbardziej wartościowym. Luter rozpoczął ten przekład w r. 1521 na Wartburgu a skończył go dopiero w r. 1534.

(d. c. n.).

Lekcja 1. — 1 stycznia 1939.

TRZEJ MĘDRCY

Mat. 2 : 1 — 2, 9 — 11.

Złoty wiersz: Zaprawdę powiadam wam, cokolwiek uczyniliście jednemu z tych braci moich najmniejszych, mnie uczyniliście. Mat. 25 : 40.

Budujące czytanie na cały tydzień

Poniedz. Stawienie Dzieciątka w świątyni. Łuk. 2 : 21 — 24.
Wtorek Starzec Symeon błogosławi Dzieciątku. Łuk. 2 : 25 — 35.
Środa Prorokini Anna dziękuje Bogu za Dzieciątko. Łuk. 2 : 36 — 38.
Cwartek Mędrcy ze Wschodu składają dary Dzieciątku. Mat. 2 : 1 — 12.
Piątek Maria i Józef uciekają z Dzieciątkiem do Egiptu. Mat. 2 : 13 — 15.
Sobota Powrót z Egiptu do Nazaretu. Mat. 2 : 19 — 23.

Wskazówki dla uczących

Lekcja niniejsza jest dalszym ciągiem ostatniej lekcji roku ub., a jednocześnie jest powtórzeniem lekcyj o dzieciństwie Jezusa. W lekcji tej należałoby przedyskutować z dziećmi ich przeżycia i doświadczenia poczynione w czasie świąt Narodzenia Pańskiego. Głównym tematem tej lekcji jest opowiadanie o mędrcach ze Wschodu. W związku z tym należałoby przedyskutować z dziećmi zagadnienie: jakie dary mogą złożyć dzieci nawet dziś jeszcze swojemu Zbawicielowi.

Rozmowa z dziećmi

(Pokazać dzieciom obrazek przedstawiający hołd mędrców ze Wschodu i omówić go dokładnie na podstawie tekstu lekcyjnego).

A teraz przeczytam wam opowiadanie „Mędrcy ze Wschodu". Posłuchajcie.

Czy jeszcze kto więcej cieszył się z narodzenia P. Jezusa? Był jednak ktoś, kto się nie cieszył z narodzenia „nowego króla". Kto taki? Prosił on mędrców, żeby mu dali znać, gdzie się P. Jezus narodził. Czy mędrcy spełnili jego życzenie? Dlaczego nie? Co uczynił król Herod? Dokąd uciekli Józef i Maria z Dzieciątkiem? A gdzie zamieszkali po powrocie z Egiptu? Co wiecie o życiu P. Jezusa w Nazarecie? Dokąd poszedł P. Jezus z rodzicami w 12 roku życia?

Co ofiarowali Dzieciątku mędrcy ze Wschodu? Czy zastanowiliście się nad tym, co wy moglibyście ofiarować P. Jezusowi? Możliwe, że chłopcy i dziewczęta z Betleemu na wieść o narodzeniu się Dzieciątka ofiarowali Mu, co mieli: jeden może kawałek miękkiego płótna albo dzbanek oliwy, inny może kwiaty albo zabawki. Wy takich darów nie możecie złożyć Dzieciątku. Ale pamiętacie zapewne, co powiedział P. Jezus, że ci, którzy Go kochają, zawsze mogą coś dla Niego zrobić. Czy przypominacie sobie te słowa? Ależ tak, to jest nasz dziesiejszy złoty wiersz.

HOŁD MĘDRCÓW

Mat. 2:9—12.

rys. Lillie A. Faris

I otworzywszy skarby swoje, ofiarowali Mu dary: złoto, kadzidło i myrrę.
Mat. 2:11.

Zapewne wszyscy byliście szczęśliwi w czasie świąt Narodzenia Pańkiego: mieliście może w domu choinkę, dostaliście może podarki. Opowiedzcie mi o tym. Ale czy cieszyliście się tylko z choinki i zabawek? Widzicie, P. Jezusowi możemy i my dzisiaj jeszcze wielką radość sprawić. Czy wiecie w jaki sposób? Sprawiamy Mu radość, gdy tę radość wyświadczamy innym ludziom. Jest pewien wielki dar, który możemy złożyć P. Jezusowi tak samo dobrze, jak i owi mędrcy ze Wschodu swoje złoto, kadzidło i myrrę. Czy wiecie, co to takiego? Tak, możemy złożyć P. Jezusowi w ofierze swoje serce. Zastanówcie się w domu nad tym, w jaki sposób możemy złożyć nawonarodzonemu Dzieciątku w darze swoje serce.

W przyszłą niedzielę rozpoczniemy nowy cykl lekcyjny. W ciągu kilku tygodni mówić będziemy o najważniejszej księdze świata. Czy wiecie co to za księga? Dlaczego Biblia jest najważniejszą księgą świata? Czy Biblia to tylko jedna księga? O tym wszystkim i wiele innych ciekawych rzeczy o Biblii dowiemy się w przyszłych naszych lekcjach. W domu przeczytajcie sobie niektóre wyjątki z Biblii. (Rozdać dzieciom plan budującego czytania na przyszłą niedzielę).

Lekcja 2. — 8 stycznia 1939.

KSIĘGI PISMA ŚWIĘTEGO

V Mojż. 6 : 4 — 9.

Złoty wiersz: Szukam Cię z całego serca swego; nie dopuść mi zboczyć od przykazań Twoich. Zachowuję Słowo Twoje w sercu moim, abym nie grzeszył przeciwko Tobie. Psalm 119 : 10 — 11.

Budujące czytanie na cały tydzień

Poniedz.	Bóg objawia nam swoje święte Słowo. V Mojż. 6 : 4 — 9.
Wtorek	W Biblii są księgi historyczne i biograficzne. Jozue 4 : 19 — 24. Mar. 10 : 46 — 52.
Środa	W Biblii są księgi poetyckie. Psalm 24. Ps. 119 : 10 — 11.
Czwartek	W Biblii są księgi prawnicze. III Mojż. 19 : 32 — 36.
Piątek	W Biblii są ksiągi prorockie i księgi przysłów i przypowieści. Izajasz 35 : 1 — 10. Przyp. 15 : 1 — 5.
Sobota	W Biblii są listy. II Tymot. 1 : 1 — 5; 4 : 19 — 22.

Wskazówki dla uczących

Rozpoczynamy nowy cykl lekcyjny. Moglibyśmy go nazwać „Wstępem do ksiąg Starego i Nowego Testamentu“, pragniemy bowiem w nim zgodnie z celami tej nauki teologicznej zapoznać dzieci możliwie w popularny sposób z szeregiem zagadnień związanych z Pismem św., a więc chcemy im powiedzieć gdzie, kiedy i w jaki sposób powstała Biblia i jej poszczególne księgi, w jaki sposób zostały one przechowane aż po dzień dzisiejszy, jak je tłumaczono na różne języki i co one zawierają.

Jaki cel przyświeca nam w tych lekcjach? Przede wszystkim pragniemy uprzytomnić dzieciom, że Biblia nie jest tylko jedną i jednolitą księgą, ale że składa się ona z wielu różnych książek pisanych w różnych czasach i przez różnych ludzi. Jest to więc w gruncie rzeczy cała biblioteka. Przy sposobności pragniemy zapoznać dzieci z podziałem Biblii i przyzwyczaić je do szybkego odnajdywania w niej poszukiwanych miejsc, słowem chcemy dziecko zapoznać z Biblią, jej formą i jej treścią.

Nauczyciel winien sam dokładnie przestudiować artykuł „Najpoczytniejsza księga świata". Pożądanem jest, aby wszystkie dzieci posiadały własne egzemplarze Biblii. Należałoby zachęcić rodziców do zaopatrzenia dzieci w tę jedyną księgę na świecie. Najlepiej byłoby kierować wspólne zamówienia dla całej szkoły niedzielnej do Brytyjskiego i Zagranicznego Towarzystwa Biblijnego w Warszawie 1, Al. Jerozolimskie 15, gdyż w tym przypadku uzyskać można znaczny rabat.

Rozmowa z dziećmi

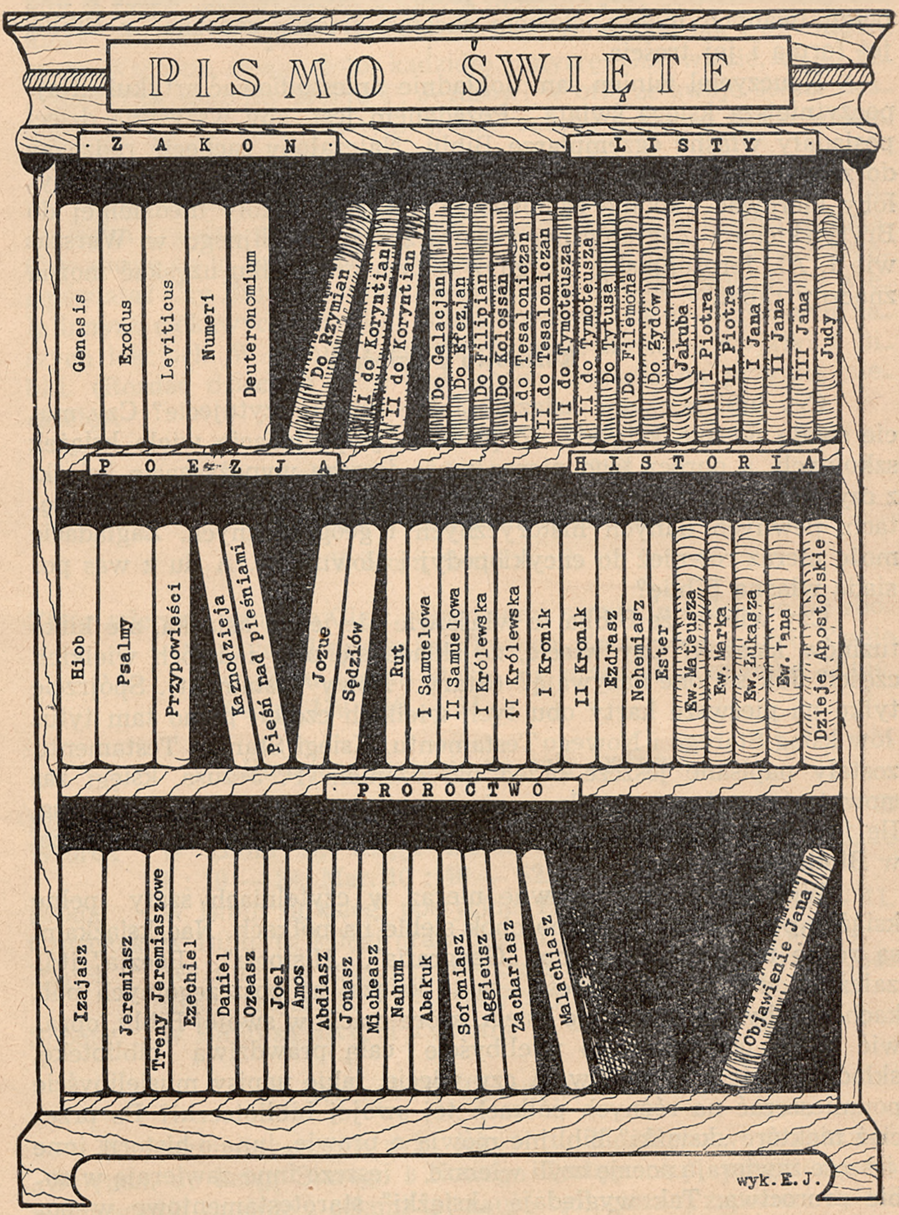
Czy lubicie czytać książki? Jakie książki czytujecie? Czy macie swoje własne książki? Z pewnością posiadacie wiele książek szkolnych, a oprócz tego nieraz może jeszcze wypożyczacie książki z czytelni. Szukacie zapewne w nich pewnych szczegółów o zwierzętach, pewnych danych historycznych i geograficznych. Zaglądacie może nieraz również do encyklopedyj i słowników. A ilu z was posiada własną Biblię?

Czy wiecie, że Biblia to właściwie nie jedna książka, ale kilka tuzinów książek? Czy wiecie, że składa się ona z dwóch wielkich części? Jak się one nazywają? (Stary i Nowy Testament). Spójrzcie tylko na pierwsze karty obu tych wielkich części: pełno tam tytułów ksiąg Starego i Nowego Testamentu. Księgi Starego Testamentu zostały napisane jeszcze przed narodzeniem P. Jezusa, księgi zaś nowotestamentowe zostały napisane już po narodzeniu P. Jezusa. Ile jest tych wszystkich ksiąg? A więc zapamiętajmy sobie dobrze: **w Biblii jest 66 ksiąg.**

Widzieliście już zapewne nieraz w czytelniach szafy pełne książek poukładanych równo obok siebie na półkach. Nad książkami są różne napisy, a więc np. „Geografia", „Historia", „Poezja" itd. zależnie od tego, jakiej treści są te książki na poszczególnych półkach. Gdyby tak wszystkie księgi, które macie w swojej Biblii, oprawić każdą oddzielnie, to mielibyście całą prawdziwą bibliotekę, składającą się z 66 tomów. A czy wiecie, jakie napisy musielibyście poumieszczać na różnych półkach tej swojej biblioteczki? Bo przecież niektóre „książki" biblijne mówią o prawie, inne o historii, inne jeszcze zawierają poezję czyli wiersze, a jeszcze inne zawierają w sobie proroctwa. Tak wyglądają „książki" starotestamentowe w porządku kolejnym, czyli nad jedynymi książkami musielibyśmy umieścić napis „Prawo" albo „Zakon", nad drugimi — „Historia", nad innymi — „Poezja" i wreszcie „Proroctwo" nad pozostałymi. Nad „książkami" zaś nowotestamentowymi musielibyście poumieszczać znowu takie napisy: „Biografia" (opisy życia), „Historia", „Listy"

i „Proroctwo". Ale możnaby wszystkie te „książki" bibl. poustawiać jeszcze inaczej, nie tak jak są ustawione w Biblii. A w jaki sposób? Spójrzcie na ten obrazek.

Czytaliście zapewne w domu Biblię według tego programu, który wam w ostatnią niedzielę rozdałem. Jakież więc znaleźliście

w Biblii „książki"? Przeczytajmy jeszcze raz uważnie program budującego czytania na cały tydzień.

W poniedziałek czytaliście o tym, że Bóg objawia nam w Biblii swoje święte Słowo.

We wtorek czytaliście ustępy z księgi historycznej i z księgi biograficznej. O którym to narodzie opowiada ta księga historyczna? Wymieńcie wszystkie księgi historyczne? (Jozuego, Sędziów, Ruty, I i II Samuelowe, I i II Królewska, I i II Kronik, Ezdrasza, Nehemiasza i Estery). Wszystkie te księgi historyczne St. Testamentu opowiadają nam o dziejach narodu, który w pradawnych czasach nazywał się narodem Hebrajskim albo narodem Hebrajczyków, później zaś narodem Izraelskim albo narodem Izraelitów, zaś po powrocie z niewoli babilońskiej, czyli jakieś 600 lat przed nar. Chrystusa począł nazywać się narodem Żydowskim i tak nazywa się aż po dziś dzień. Tak nazywał się ten naród zatem już za czasów P. Jezusa, którego opis życia czyli biografię podaje nam księga Marka, oraz trzy inne jeszcze „książki", które nazywamy ewangeliami.

We środę czytaliście ustęp z księgi poetyckiej. Poezja jest to piękna mowa układana w dźwięczne zwrotki i wiersze. Taką książką z wierszami w St. Testamencie jest księga Psalmów. Psalmy są to właściwie pieśni, które lud izraelski śpiewał w świątyni jerozolimskiej. Nasz dzisiejszy złoty wiersz jest zaczerpnięty właśnie z tej pięknej księgi poezji.

We czwartek czytaliście wyjątek z książki zawierającej przepisy prawne, dotyczące porządku nabożeństwa i życia.

W piątek poznaliście słowa proroków a w sobotę czytaliście ustępy z listu ap. Pawła.

W przyszłą niedzielę będziemy mówić o tym, w jaki sposób powstała Biblia.

Lekcja 3. 15 stycznia 1939.

POWSTANIE BIBLII.

II Mojż. 24 : 1 — 4. Jerem. 36 : 1 — 4.

Złoty wiersz: Słowo Pańskie trwa na wieki. A jest to Słowo, które wam jest zwiastowane. I Piotr. 1 : 25.

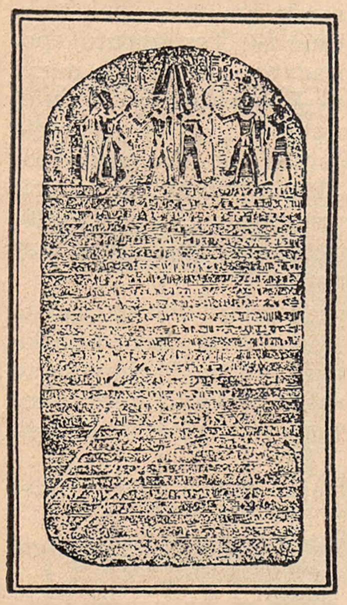
Budujące czytanie na cały tydzień

Poniedz. Mojżesz spisuje przykazania Boże dla ludu. II Mojż. 24 : 1 — 4.
Wtorek Bóg poleca Jeremiaszowi spisać wszystkie jego mowy. Jerem. 36 : 1 — 4.
Środa Stara opowieść żydowska. I Mojż. 11 : 1 — 9.
Czwartek Opowiadanie o pierwszych tablicach przykazań Bożych. II Mojż. 34 : 27 — 35.
Piątek Spisanie przykazań Bożych w księdze. V Mojż. 31 : 19 — 26.
Sobota Wodzowie ludu izraelskiego uczą lud przykazań Bożych. V Mojż. 31 : 9 — 13.

Wskazówki dla uczących

W lekcji tej pragniemy uprzytomnić dzieciom, że Biblia nie powstała naraz, lecz narastała niejako powoli z biegiem stuleci; chcemy im wskazać na początki Biblii i mądre zrządzenie Boże, według

którego mądrzy i dzielni ludzie zostali użyci jako narzędzie woli Bożej koło wychowania ludu Pańskiego.

Tablica z hymnem Merenptaha w którym jest pierwsza wzmianka o Izraelu.

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że stare opowiadania hebrajskie o stworzeniu świata, które znajdujemy w Biblii w I księdze Mojżeszowej (Genesis), opowiadania o pobycie ludu izraelskiego w Egipcie i o jego wyjściu (Exodus) z „domu niewoli" i podboju Kanaanu (Księga Jozuego) — były przekazywane z ust do ust; opowiadali je w długie wieczory przy ognisku ojcowie dzieciom, śpiewali o nich starzy pieśniarze w czasie uroczystości plemiennych i w czasie świąt religijnych. Nie ulega także wątpliwości, że wielki przewódca ludu izraelskiego, Mojżesz, wychowany na dworze faraona (króla) Egiptu, gdzie sztuka pisania od dawna była bogato rozwinięta, nauczył się cenić pismo i znał dobrze jego wartość i znaczenie dla potomności. Pewne przepisy prawne i liturgiczne zostały spisane przez samego Mojżesza na kamiennych płytkach czy też może na zwojach papirusu, wyprawionych szerokich liści rośliny rosnącej nad brzegami Nilu. Treść kamiennych tablic przez ciągłe odczytywanie była wpajana ludowi głęboko w pamięć w czasie wędrówek po pustyni (Deut. 31 : 6; 30 : 11 — 14; 6 : 6).

Rozmowa z dziećmi

W jaki sposób nauczyliście się pierwszej bajki? Słyszeliście ją zapewne nieraz z ust matki, która często powtarzała ją wam prawie że w tych samych słowach, aż wreszcie sami nauczyliście się jej napamięć. A w jaki sposób nauczyliście się rodzinnych „praw", co i jak robić macie? Oto w taki sam sposób najstarsze opowiadania i prawa, które są w pierwszej księdze biblijnej, były początkowo przechowywane w pamięci ludzi i przekazywane następnym pokoleniom. Gdy starzy Żydzi, zwani Hebrajczykami, szli z Egiptu po pustyni do Kanaanu, często w drodze rozbijali namioty, a gdy mrok zapadał i robiło się chłodno, rozpalali ogniska, wokół których siadali wszyscy, a starzy, którzy dawne czasy pamiętali, opowiadali dzieciom, co widzieli i słyszeli od swoich ojców. W taki to właśnie sposób zachowały się w ludzkiej pamięci przepisy prawne i śliczne stare opowiadania, które jeszcze dziś z zaciekawieniem czytamy w pierwszej księdze Mojżeszowej, zwanej Genesis.

Najważniejsze prawa spisał sam Mojżesz. Na czym on je wypisał? Najprzód na kamiennych płytkach, później na długich paskach

specjalnie wyprawionej owczej skóry oprawionej w dwa drewniane wałki, albo też na szerokich liściach papirusu, rośliny rosnącej nad brzegami wielkiej rzeki egipskiej. W tych czasach używano także jako materału piśmiennego glinianych cegieł, na których ostrym rylcem wyciskano pismo egipskie w kształcie obrazków, zwane heroglifami, albo też ryto w nich pismo babilońskie w kształcie ćwieczków lub klinów i stąd zwane pismem klinowym. Ale tylko ludzie bardzo uczeni umieli wówczas czytać i pisać. Z czasem, gdy już więcej ludzi nauczyło się sztuki pisania, zaczęto zbierać te gliniane cegły, kamienne płytki, skórzane pasy i papirusowe liście, przepisywano z nich opowiadania, historie, pieśni, modlitwy i przepisy prawne, łącząc je w jedną całość. Przeczytajmy teraz w Biblii o początkach i powstaniu pierwszych ksiąg biblijnych (Ex. 24 : 1—4. Jerem. 36 : 1—4). A teraz przeczytam wam opowiadanie „Księga wspomnień". (Możnaby spróbować z dziećmi przedstawić oba te opowiadania obrazowo. Jeden z chłopców będzie grał rolę kapłana; stanie on na przedzie sali przy stole niby przy ołtarzu i będzie czytał Ex. 20 : 1 — 3, oraz pierwsze tylko zdania wszystkich następnych przykazań. Reszta dzieci natomiast będzie grała rolę ludu i po przeczyaniu każdego wiersza przez „kapłana" będzie odpowidała słowami ludu z naszego opowiadania. — Drugie opowiadanie będzie można przedstawić w następujący sposób: cała grupa dzieci poprosi jednego z chłopców, grającego rolę patriarchy: „Opowiedz nam, ojcze, o wielkim i potężnym królu Dawidzie". W odpowiedzi na to „patriarcha" przeczyta I Sam. 18 : 1 — 5. Po przeczytaniu tych słów do sali wejdzie drugi chłopiec, który grać będzie rolę pieśniarza. Jedno z dzieci poprosi go: „Zaśpiewaj nam, pieśniarzu". „Pieśniarz" przeczyta Psalm 1 lub 100).

Mojżesz zstępuje z góry Synaj.

Dziś dowiedzieliśmy się w jaki sposób powstał Zakon Mojżeszowy. Oto Mojżesz spisał najważniejsze prawa i przekazał je swojemu następcy, Jozuemu i ludowi, żeby ich strzegli i pilnie przechowywali, ucząc się ich przestrzegać. W uroczyste dni świąteczne Zakon był odczytywany. I tak działo się kilka set lat. Ale z biegiem czasu lud izraelski pod wpływem złych królów popadł w bałwochwalstwo i wiódł złe życie, zupełnie zapomniawszy o przykazaniach Bożych spisanych przez Mojżesza. Nie czytano już Zakonu, o którym też nie-

bawem zupełnie zapomniano. W przyszłą niedzielę opowiem wam w jaki sposób i gdzie odnaleziono znowu księgę Zakonu.

Lekcja 4. — 22 stycznia 1938.

ODNALEZIENIE KSIĘGI ZAKONU.

II Król. 22 : 8 — 11; 23 : 1 — 3.

Złoty wiersz: Słowo Twoje jest pochodnią nodze mojej i światłem na ścieżce mojej. Przysiągłem i dotrzymam tego: przestrzegać praw sprawiedliwości Twojej. Psalm 119 : 105 — 106.

Budujące czytanie na cały tydzień

Poniedz. Panowanie bogobojnego króla Józafata. II Kron. 17 : 1 — 9.
Wtorek Król Manases szerzy bałwochwalstwo. II Kron. 33 : 1 — 7.
Środa Odnalezienie księgi Zakonu. II Król. 22 : 8 — 13.
Czwartek Król Jozjasz odczytuje ludowi księgę Zakonu. II Król. 23 : 1 — 3.
Piątek Poeta żydowski o Słowie Bożym. Psalm 119 : 101 — 106.
Sobota Słowo Boże pomaga nam żyć sprawiedliwie. Psalm 119 : 9 — 16.

Wskazówki dla uczących

W lekcji tej omówimy z dziećmi na przykładzie odnalezienia księgi Zakonu świętą Opatrzność Bożą, która czuwała nad przecho waniem Słowa Bożego.

Od chwili zajęcia Kanaanu przez Izraelitów lud ten zaczął wieść życie osiadłe. W związku z tym podniosła się znacznie stopa życiowa i kultura. Najprawdopodobniej od Fenicjan, przedsiębiorczych żeglarzy osiadłych na północ od Palestyny na wybrzeżu morza Śródziemnego (miasta Tyr i Sydon), przyswoili sobie Izraelici uproszczone pismo literowe w przeciwieństwie do trudnych, zgłoskowych i obrazkowych egipskich hieroglifów albo babilońskich klinów. Przyczyniło się to niewątpliwie w wielkiej mierze do rozwoju piśmiennictwa hebrajskiego. Poeci, kapłani i prorocy spisują teraz skrzętnie na owczych skórach i na zwojach papirusu stare opowiadania o patriarchach, normy prawa zwyczajowego, pieśni, hymny i modlitwy, zbierając kamienne tabliczki i gliniane cegiełki z napisami klinowym, łączą je, segregują podług treści i przepisują w nowym już alfabecie. Dokładnie nie wiemy kto, gdzie, kiedy i jak dokonał tego wielkiego dzieła kodyfikacji (zbioru) ksiąg świętych. Nie ulega jednak wątpliwości, że działo się to szereg długich lat, obejmujących być może życie kilku nawet pokoleń. Najstarsze pierwociny zebranego i utrwalonego na piśmie materiału obejmowały większą część Deuteronimium, oraz liturgiczne i prawne partie ksiąg Leviticus i Numeri. Najświetniejszy okres rozwoju piśmennctwa hebrajskego przypada na czas panowania króla Salomona. Podział państwa w r. 977 przed Chr. na kólestwo Izraelskie i na królestwo Judzkie, wzajemne swary i wojny, wpłynęły ujemnie na działalność literacką. W królestwie północ-

nym od samego nieledwie początku przejawiały się wśród dworu królewskiego i wśród samego ludu skłonności bałwochwalcze, w królestwie zaś południowym świątynia i nabożeństwa w niej były zaniedbywane i przez lud i przez kapłanów. Nastał całkowity nieledwie upadek religijny ludu izraelskiego. Tu i owdzie powstawał prorok i nawoływał lud do nawrotu do Boga, ale w ogólnym rozprzężeniu życia moralnego i religijnego głos ten z reguły zanikał jak „głos wołającego na pustyni“. Takie panowały stosunki, gdy królem judzkim został w połowie VII wieku przed Chr. ośmioletni chłopiec Jozjasz (patrz „Ziemia Obiecana“, str. 52). W osiemnastym roku swego panowania, czyli około r. 622 przed Chr. król ten polecił odnowić zaniedbaną dotąd świątynię. Przy odnowie jej robotnicy odnaleźli księgę Zakonu, ukrytą tu najwidoczniej przez kapłanów w okresie srożącego się w kraju bałwochwalstwa. Było to prawdopodobnie nasze Deuteronomium, czyli V księga Mojżeszowa, księga Powtórzonego Prawa.

Ruiny świątyni w Karnaku z hieroglificznymi napisami o faraonie Szeszenku.

Kiedy w kilkanaście lat później, w r. 586 królestwo judzkie upadło pod naporem wojsk babilońskich, a lud został uprowadzony do niewoli (trwała ona aż do r. 536), księga Zakonu Mojżeszowa, a wraz z nią wiele psalmów i ksiąg historycznych krążyło już na szczęście w wielu odpisach, dzięki czemu księgi te zostały zachowane potomności.

Rozmowa z dziećmi

O czym najprzód pouczył Mojżesz lud izraelski? Na czym początkowo Izraelici pisali? Czy wszyscy umieli odczytywać napisy na kamiennych tablicach? Od kogo nauczyli się Izraelici pisać na papirusie? Jakie było ich pierwsze pismo? (Egipskie hieroglify, pismo obrazkowe, oraz pismo babilońskie w kształcie ćwieczków, klinów, stąd nazwa jego pismo klinowe).

Po wyjściu z Egiptu, z „domu niewoli“ lud izraelski pod wodzą Jozuego wkroczył do Kanaanu, zdobył go dla siebie i zawarł przymierze z Bogiem (Jozue 8 : 32 — 35). Dłuższy czas rządzili ludem wodzowie zwani Sędziami, potem zaś potężni i sławni królowie, Saul, Dawid i Salomon. Po śmierci Salomona państwo żydowskie rozpadło

się na dwa królestwa, północne, izraelskie i południowe, judzkie. W tym to mniej więcej czasie zostały spisane ważniejsze części pierwszych sześciu ksiąg Biblii (Pięcioksiąg Mojżeszowy i księga Jozuego). Były one przechowywane prawdopodobnie w królestwie judzkim, gdzie w stolicy tego państwa, w Jerozolimie była wspaniała świątynia, zbudowana przez króla Salomona. Niektórzy z królów judzkich byli bardzo niedobrzy, służyli bożkom i bałwanom. Przeczytajmy kolejno po jednym wierszu II Kron. 33 : 1 — 7 o jednym z takich królów. Na szczęście pewien pobożny kapłan ukrył w świątyni księgę przymierza, bo bał się, że zły król każe ją zniszczyć.

Jozue zawiera przymierze z Bogiem.

Przeczytajmy teraz w Biblii o tym, jak tę księgę odnaleziono za czasów panowania mądrego i pobożnego króla Jozjasza (II Kron. 34 : 1 — 2, 8 — 9, 14 — 16, 29 — 32).

W Biblii jest również bardzo ładne opowiadanie o pobożnym królu Józafacie, który panował 300 lat przed Jozjaszem. Ten to właśnie król posłał kilku swoich książąt i Lewitów, żeby czytali ludowi księgę Zakonu. Ale przeczytajmy o tym lepiej sami w Biblii (II Kron. 17 : 3 — 9). Oto widzicie teraz w jaki to sposób Bóg przechował swoje Słowo w złych i dobrych czasach.

Czy wszyscy macie Biblię? Zaznaczajcie sobie w niej czerwonym ołówkiem wszystkie te miejsca, które czytacie. Czy czytanie Biblii i rozważanie jej słów pomaga wam żyć pobożnie? W jaki sposób? Czy niektóre stare prawa żydowskie są dobre dla nas jeszcze i dzisiaj?

Które z nich pamiętacie najlepiej? (Dziesięcioro Bożych przykazań). Jak myślicie, kiedy lepiej poznacie Biblię, czy wtedy, gdy tylko raz w niedzielę będziecie słuchać Słowa Bożego, czy też wtedy, gdy sami codziennie będziecie Biblię czytać? Czy czytacie codziennie Pismo św. według tego planu, który wam w każdą niedzielę rozdaję? Nauczcie się używać Biblii, zapamiętajcie sobie, gdzie są i jak się nazywają po kolei poszczególne księgi, bo Biblia — jak już wiecie — to nie jest tylko jedna księga, ale jest to zbiór wielu, dokładnie 66 różnych ksiąg, a więc jest to po prostu cała biblioteka. Będziecie napewno się dziwić, kiedy wam powiem, że jedna z tych „książek" jest właściwie śpiewnikiem. Wiecie, która to księga? (Księga psalmów). Ile jest w niej pieśni? Są to różne pieśni, tak jak i w naszych śpiewnikach są różne pieśni: jedne wielbią moc i mądrość Boga ,drugie wzywają ludzi do życia pobożnego. W przyszłą niedzielę będziemy właśnie mówić o tej księdze Psalmów.

Odnalezienie księgi Zakonu.

Lekcja 5. — 29 stycznia 1939.

PIEŚNI I MODLITWY BIBLIJNE.

Psalm 104 : 24 — 27; 25 : 1 — 6.

Złoty wiersz: Chwalcie Pana wszystkie narody! Wysławiajcie Go wszystkie ludy! Albowiem potężna nad nami jest dobroć Jego, a wierność Pańska trwa na wieki. Alleluja! Psalm 117.

Budujące czytanie na cały tydzień

Poniedz.	Modlitwy i pieśni chwały. Psalm 104 : 24 — 27; 25 : 1 — 6.
Wtorek	Pieśń pasterza wielbiąca troskliwość Bożą. Psalm 23.
Środa	Pieśń pielgrzyma ufającego Bogu. Psalm 121.
Czwartek	Pieśń wysławiająca wielkie dzieła Boże. Ps. 19 : 1 — 6; 95 : 1 — 6.
Piątek	Pieśń radości narodów. Ps. 67.
Sobota	Krótka pieśń chwały. Ps. 117.

Wskazówki dla uczących

W lekcji tej pragniemy przedstawić dzieciom księgę Psalmów jako poetycki twór całego szeregu podniosłych pieśni, wielbiących moc Stwórcy i Dawcy wszechrzeczy, a jednocześnie chcemy im wyjaśnić sposób w jaki starzy Żydzi korzystali z tego śpiewnika.

Księga Psalmów jest w gruncie rzeczy zbiorem pieśni, wyrażających najrozmaitsze doświadczenia i uczucia religijne. Po dziś dzień uczeni badacze nie umieją ustalić kto i kiedy napisał poszczególne psalmy, bo że wszystkie te psalmy nie napisała jedna osoba to nie ulega wątpliwości. Zbiór tych pieśni zwiemy wprawdzie często „Psałterzem Dawidowym" albo „Psalmami Dawida", ale nie znaczy to bynajmniej, że autorem ich był król Dawid. Mówi się tak raczej przez szacunek dla muzykalnych zamiłowań tego króla, pod którego rządami niejeden poeta cieszył się szczególnymi względami monarchy rozmiłowanego w muzyce i poezji. Nie ulega jednak wątpliwości, że i sam król Dawid napisał niejeden psalm, choć dokładnie nie wiemy, które psalmy zawdzięczają swoje powstanie Dawidowi. Psalmy 23, 18, 24, 51,122 zostały napisane zdaje się przez Dawida. Psalm 90 jest znany jako psalm Mojżesza, chociaż najprawdopodobniej został on napisany przez późniejszego poetę, który starał się wczuć w ducha wielkiego proroka i wodza ludu Izraelskiego, i stąd psalm ten jest przypisywany Mojżeszowi.

Rozmowa z dziećmi

(Omówić z dziećmi krótko z jakich ksiąg składa się Biblia: księgi Zakonu, wśród których niewątpliwie jest i ta, którą odnalazł kapłan Helkijasz w świątyni, księgi historyczne, księgi poetyckie i księgi prorockie).

Jedna z ksiąg poetyckich naszej Biblii jest prawdziwym śpiewnikiem. Któraż to księga? Ile w niej jest pieśni? Czy wszystkie one są jednakowo długie? Która jest najdłuższa? A która najkrótsza? Spójrzcie na psalm 136. Czy zauważyliście w nim coś szczególnego? Oto pod koniec każdego wiersza powtarzają się stale te same słowa. Dlaczego tak jest? Pierwszą część wierszy śpiewał chór Lewitów, który w czasie nabożeństwa stał na dziedzińcu kapłańskim świątyni, natomiast zgromadzony na dziedzińcu Izraela lud po każdym wierszu odpowiadał Lewitom słowami: „Albowiem na wieki miłosierdzie Jego". Znajdźcie teraz psalm 67. Dwa pierwsze wiersze tego psalmu śpiewał chór, który stał na schodach wiodących do świętego przybytku, natomiast inny chór, stojący nieco dalej, odpowiadał: „Tedy cię będą wysławiały narody"... a potem cały lud zgromadzony w dalszym dziedzińcu śpiewał następne wiersze: „Będą cię wysławiać narody"... W jaki sposób w tym psalmie zostały od siebie oddzielone ustępy śpiewane przez poszczególne chóry? Czy zauważyliście małe słówko „Sela"? Czy wiecie, co ono znaczy? Był to właśnie znak, że teraz winien śpiewać drugi chór. Słowo to znaczyło mniej więcej tyle, co w naszych nutach słowo „forte", a więc „głośno", „mocno". Spójrzcie teraz na psalm 107. Znajdźcie w nim wiersz, który się kilka

razy powtarza (wiersze 8, 21, 31). Ile razy powtarzają się te same słowa?

Wszystkie te psalmy albo pieśni wyrażają podobnie jak i nasze pieśni różne uczucia: radość, wdzięczność, ufność, skruchę, żal itd. Znajdziecie psalmy, które wyrażają radość (Ps. 65, 92, 100, 148, 149, 150). Znajdźcie psalmy ,które wyrażają smutek (Ps. 61, 88). Znajdźcie psalmy modlitewne (Ps. 54, 55, 61). Znajdźcie psalm, który wyraża prośbę o przebaczenie ((Ps. 51). dwa psalmy, które wyrażają radość z powodu „domu Pańskiego" (Ps. 84, 122), które wielbią piękno świata stworzonego przez Boga (Ps. 104, 109, 19).

Jozjasz odczytuje Zakon.

Niechaj dzieci wybiorą jeden psalm albo też jego część i nauczą się na pamięć. Mógłby to być Ps. 100 albo niektóre wyjątku. Ps. 25, np. wiersz 1 — 6, 12 — 15. Wiersze te można by powtarzać na każdej lekcji, dzięki czemu nada się lekcji charakter nabożeństwa. Niektóre z tych wierszy mogłyby dzieci wypisać ozdobnym pismem na wielkim arkuszu i zawiesić na ścianie).

Jakie już poznaliśmy „książki" biblijne? (Zakon i poezję). W przyszłą niedzielę będziemy mówić o księgach prorockich. W ciągu tygodnia będziecie czytać w domu niektóre wyjątki z pism proroków. Zapamiętajcie sobie dobrze imiona, słowa i myśli niektórych proroków.

Lekcja 6. — 6 lutego 1939.

POSŁANNICTWO PROROKÓW.

Jerem. 36 : 5 — 8, 21 — 23, 32.

Złoty wiersz: Oznajmił ci człowiecze, co jest dobrego i czego chce Pan po tobie; tylko abyś czynił sąd, a miłował miłosierdzie i pokornie chodził z Bogiem twoim. Mich. 6:8.

Budujące czytanie na cały tydzień

Poniedz. Mojżesz, pierwszy prorok, uczy lud „dziesięciu słów". Ex. 20 : 1 — 17.

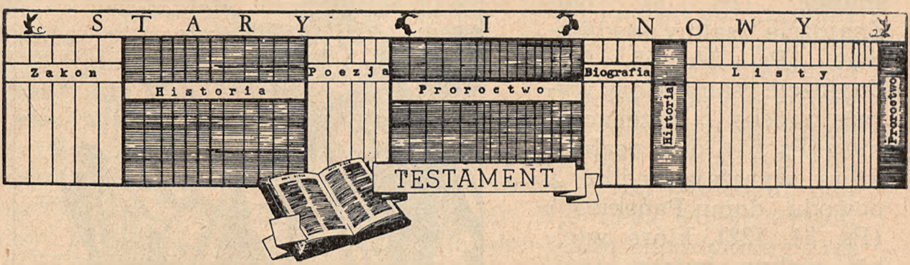
Wtorek Amos ujmuje się za biednymi. Amos 5 : 14 — 15.
Micheasz wyjaśnia, czego Bóg żąda od ludu. Mich. 6 : 8.

Środa Abakuk zapowiada radosną obietnicę. Abak. 2 : 1 — 2, 14.

Czwartek Izajasz zapowiada przyjście Chrystusa. Iz. 9 : 6 — 7.

Piątek Słowa Malachiasza przywodzą nam na myśl słowa ap. Pawła wypowiedziane w Atenach. Mal. 2 : 10. Dzieje 17 : 24 — 26.

Sobota Posłannictwo Jeremiasza. Jer. 36 : 5 — 8, 21 — 23, 32.

MĘDRCY ZE WSCHODU.

W dalekim kraju dawno, bardzo dawno już temu, trzej mądrzy mężowie wybrali się w podróż daleką. Pochodzili z różnych krajów: jeden z Grecji, drugi z Egiptu, a trzeci z Persji czy z Arabii. Byli to mędrcy szanowani powszechnie dla swej roztropności; byli też oni bardzo bogaci. Każdy z nich zabrał w daleką podróż nie tylko wielbłądy, namioty ,odzież i żywność, ale i bogate dary dla Tego, którego postanowili odszukać na świecie i złożyć mu hołd, jak królowi. Dary, które wieźli, składano w owym czasie tylko królom i książętom, bo mędrcy szukali Króla. Słyszeli oni, że śród narodu izraelskiego ma się narodzić Dziecię, które będzie wielkim i potężnym królem. Mieli tylko jeden wielki kłopot: nie wiedzieli, gdzie mają szukać owego Króla. Na szczęście na niebie ukazała się wielka gwiazda. Mędrcy byli pewni, że to gwiazda Króla i że ona zawiedzie ich do Niego. I tak jechali na wielbłądach poprzez wielkie pustynie, aż wreszcie przybyli do małego kraiku nad samym brzegiem wielkiego morza. Podróżowali tylko nocą, bo za dnia upał im dokuczał, a i gwiazdy, która wskazywała im drogę, we dnie nie było widać.

Pewnego dnia wreszcie przybyli do Jerozolimy, sławnego i wielkiego miasta, w którym niegdyś mieszkali królowie żydowscy. Teraz w tym mieście panował przysłany przez Rzymian król Herod. To też kiedy mędrcy zapytali: „Gdzie się narodził król żydowski" — odpowiadali im wszyscy: „Herod jest królem żydowskim". Dowiedział się o tym król Herod. Panował on wprawdzie w Palestynie, ale ze wszystkiego musiał zdawać sprawę potężnemu cesarzowi, który mieszkał w dalekim mieście Rzymie. Herod wezwał do siebie mędrców i zapytał ich kogo szukają. „Szukamy Tego, — odpowiedzieli mędrcy — o którym prorocy żydowscy przepowiadali, Mesjasza, Chrystusa, co znaczy Pomazańca. On ma wyzwolić lud izraelski". — „Gdzie ma się narodzić ten Chrystus?" — pytał dalej Herod. „W Betleemie Judzkim" — odparli mędrcy. Dalej wypytywał się Herod

UCIECZKA DO EGIPTU

Mat. 2:13—15.

rys. Lillie A. Faris

I on wstawszy, wziął Dzieciątko i matkę jego, i uszedł do Egiptu.
Mat. 2 : 14.

mędrców o gwiazdę i czas, kiedy ją ujrzeli po raz pierwszy. Potem rzekł do nich: „Idźcie do Betleemu, a gdy znajdziecie Dzieciątko, dajcie mi znać, abym się i ja Mu pokłonił". Ale Herod wcale tak nie myślał, jak mówił. Bał się, że nowy Król żydowski wydrze mu tron i dlatego postanowił narodzone w Betleemie Dzieciątko zabić.

Najbliższej nocy trzej mędrcy ze Wschodu ruszyli w dalszą drogę i wkrótce przybyli do Betleemu, małego miasteczka niedaleko leżącego od Jerozolimy. Zdawało im się, że gwiazda zatrzymała się nad małym domkiem. Weszli więc do tego domu i znaleźli w nim małe Dzieciątko i Marię. Józef i Maria bardzo się zdziwili zobaczywszy obcych bogato odzianych ludzi. Lecz mędrcy nie dziwili się wcale, chociaż znaleźli nie w bogate szaty przyodziane dziecię królewskie, lecz w żłobie położone na słomie i sianie Dzeciątko biednych i prostych ludzi. Mędrcy pokłonili się Dzieciątku i złożyli Mu w hołdzie swoje królewskie dary: złoto, kadzidło i myrrę.

KSIĘGA WSPOMNIEŃ.

Gdybyśmy tak umieli spojrzeć w dawno minione czasy, ujrzelibyśmy zapewne takie mniej więcej dwa obrazki, przedstawiające początek i powstanie Biblii, owej księgi wspomnień ludu izraelskiego.

Było to w październiku, w miesiącu święta żniw, w tych dawnych czasach, gdy jeszcze w Izraelu nie było króla. Ze wszystkich stron kraju ściągały do Silo zastępy Izraelitów na święto żniw; uroczystość trwać miała cały tydzień w nastroju niezwykle radosnym. Pewnego dnia zgromadziły się niezliczone tłumy przed świętym przybytkiem, przed którym na wysokim ołtarzu gorzał ogień, a smugi dymu powoli, majestatycznie wznosiły się ku niebiosom razem z myślami, modłami i śpiewami wiernych. Po chwli zaległa cisza; nawet małe dzieci zamilkły. Tylko głos kapłana, czytającego słowa Zakonu Mojżeszowego, rozlegał się głośno i uroczyście: „Jam jest Pan, Bóg twój ...nie będziesz miał bogów innych przede mną". A lud nabożnie słuchał i odpowiadał: „Wszystko, co Pan rzekł, czynić będziemy". A po powrocie do domu ze święta żniw wszyscy rozmyślali w sercach swoich o słowach Pana...

Starzy Izraelici nie posiadali w domach swoich tak, jak my śpiewników i książek, ale za to żyli wśród nich pieśniarze, którzy śpiewali w czasie uroczystości piosenki o wielkim, potężnym Bogu, o Jego dobroci i sprawiedliwości, o życiu cnotliwym i pobożnym, o wielkich mężach i patriarchach. Nie dziw, że pieśniarze byli zawsze mile widziani. Zbierali się wnet wkoło nich ludzie i słuchali ich opowiadań i pieśni. Pieśniarze ci często swoje opowiadania o Jozuem, Deborze, Saulu, Jonatanie i Jefcie spisywali na wyprawionych owczych skórach. A kiedy później inni mądrzy mężowie zaczęli zbierać stare opowieści i pieśni, spisane na skórach, powstały z nich wielkie księgi...

Oto w taki mniej więcej sposób powstały księgi biblijne. Niektóre z nich może nawet i zaginęły, inne zostały ukryte i tylko w tajemnicy czytane. Robiono także z nich odpisy, do których przybywały

od czasu do czasu coraz to nowe księgi, aż wreszcie powstał w ten sposób Stary Testament.

PIEŚNI I PIEŚNIARZE.

Młody pasterz spędzał wraz ze swoim stadem długie, samotne dni wśród zielonych wzgórz i dolin. Wypatrywał wzgórza świeżą trawą porosłe, spędzał od czasu do czasu stado do studni lub do szemrzącego strumyka, a kiedy groźny niedźwiedź lub lew zbliżał się do stada by porwać jagnię lub zbyt od stada oddaloną owcę, ciężki kij pasterza, okuty w żeleźce spadał na grzbiet napastnika i gruchotał mu kości. Gdy która z owiec zachorowała, młody pasterz brał ją na ręce i niósł w miejsce bezpieczne, a całe stado szło za nim posłusznie, chociaż nikt je nie poganiał. Owce znały swojego pasterza, wiedziały, że wiedzie je na ścieżki bezpieczne.

Młody pasterz nieraz długie chwile leżał na zielonej trawie; oczy jego zapatrzone były w jasny błękit nieba, a myśli hen daleko błądziły. „Jak ja jestem pasterzem owiec swoich, tak Pan, Bóg mój, jest pasterzem moim“ — myślał nieraz. Myśl ta często go nawiedzała, aż raz ułożył z niej piosenkę i dorobił do niej melodię. Melodię tę dawno już zapomniano, ale słowa piosenki zostały: to przepiękny psalm 23.

Izrael przez wiele lat błądził po pustyni, ale z czasem zdobył Ziemię Obiecaną i w niej się na stałe osiedlił, pobudował wsie i miasta, a na jednym z pagórków Jerozolimy wystawił dom Boży. Prześliczna to była świątynia. Jerozolimczycy nazywali ją „domem Pana“. Służyli w niej Bogu, pieśniami, modlitwami i ofiarami wielbiąc Jego mądrość i dobroć. Nabożeńswa upiększyli występami wielkich chórów kapłańskich. Często chór śpiewał jeden wiersz pieśni, a lud odpowiadał mu wierszem następnym. Jedna z tych pieśni rozpoczyna się słowy:

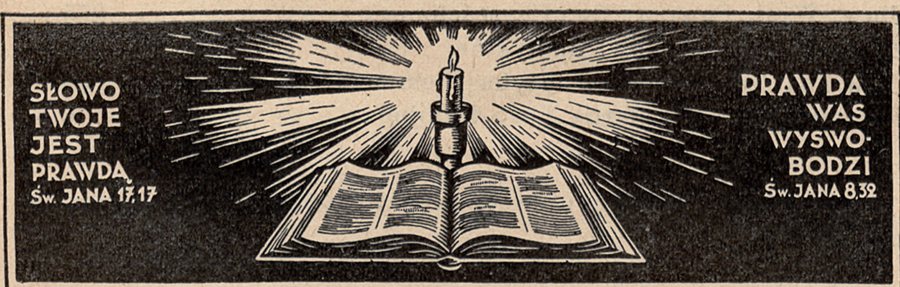
„Weseliłem się, gdy mi powiedziano:
Do domu Pańskiego pójdziemy“.

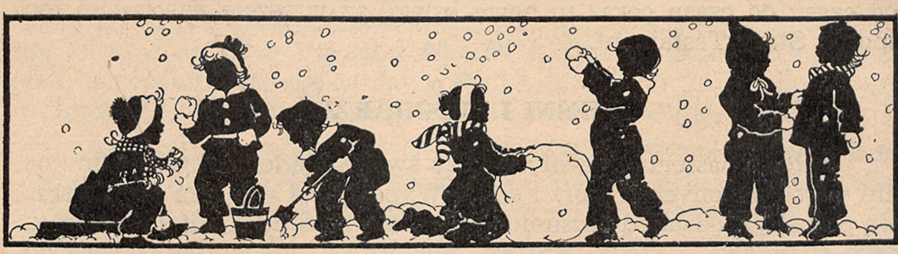
Inna znowu pieśń rozpoczynała się słowy:

„Dziękujmy Panu, albowiem jest dobry“,

a cały lud odpowiadał:

„Bo na wieki trwa łaska Jego!“.

Jak się gdzie dzieci bawią i jak mieszkają?

W Chinach.

OFIARY NA „SZKOŁĘ NIEDZIELNĄ"

złożone do dnia 5 listopada 1938.

Kościół Metodystyczny	zł. 1000.—
Warsz. Filiał. Wileńsk. Kościoła Ew.-Ref. . .	„ 300.—
Zbór Ew.-Ref. w Warszawie	„ 275.—
Stow. Wzaj. Pomocy Ew. Chrześcijan . . .	„ 225.—
Związek Zborów Słow. Baptystów . . .	„ 50.—
Unia Zborów Baptystów Języka Niemieckiego .	„ 50.—
Brytyjskie i Zagraniczne T-wo Biblijne . . .	„ 10.—
Ogółem	zł. 1910.—

Wszystkim hojnym ofiarodawcom Redakcja „Szkoły Niedzielnej" składa

serdeczne „Bóg zapłać".

Zakł. Graf. „Br. Pardecki i S-ka". Sp. z o. o. W-wa. Żelazna 56